GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLIX.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 11. Mercurĭ, 15 (27) Ianuariu. 1886.

Iredenta maghiară şi Românii.

Dămŭ adĭ loculŭ întâiu în colónele foiei nóstre unui articulŭ, ce ne vine dela unulŭ din cei mai distinşĭ bărbaţĭ politicĭ ai Românilorŭ ardelenĭ. Acestŭ articulŭ are o importanţă deosebită în momentele de faţă. Eatălŭ:

Vorbindŭ de „irredenta“ maghiară şi de Românĭ n'avemŭ în vedere altŭ scopŭ decâtŭ a face lumină asupra lnptelorŭ politice şi literare, ce se petrecŭ între Maghiarĭ şi Românĭ in monarchia habsburgică.

Maghiarii încă dela înfrângerea dela Mohacĭ încóce au pusŭ pe tapetŭ iredenta maghiară înaintea opiniunei publice europene. Europa le-a credutŭ, fără a mai cercetá décă Croaţia, Bănătulŭ Timişanŭ şi Transilvania, carĭ devenirá pe rêndŭ provincii ale imperiului austriacŭ dincóce de Laita, sunt séu nu provincii curatŭ maghiare şi că prin urmare décă trebuiau séu nu sĕ fiă încorporate cu Ungaria şi astfelŭ stăpânite de o representaţiune curatŭ maghiară, alŭ căreia capŭ sĕ fiă Regele alesŭ de naţiunea maghiară.

Cărţile de legĭ şi istorice ale Ungurilorŭ vorbescŭ destulŭ de limpede arĕtândŭ pe fiecare fóiă, că dincóce de Laita afară de naţiunea maghiară nu esistă altă naţiune, numéscă-se ea naţiunea Valachilorŭ, Saxonilorŭ, orĭ Croaţilorŭ. La 1848 Ungurii s'au încercatŭ cu sabia scósă din técă ca sĕ realiseze visurile iredentiştilorŭ maghiarĭ, în capulŭ cărora se pusese Ludovicŭ *Kossuth*, şi ceea-ce nu ia succesŭ lui Kossuth a revindica cu arma în mână, ia succesŭ pe urmă advocatului *Deak* cu condeiulŭ, după desastrulŭ dela Kőniggrætz, lui Deak, care de multŭ se lăpădase de némulŭ sĕu din Macedonia, pentru ca pe urmă sĕ-şĭ vêndă şi neamulŭ sĕu din imperiulŭ Habsburgilorŭ.

Cu alte cuvinte Maghiarii după bătălia dela Mohacĭ şi după tractatulŭ dela Oradea-mare (1538) începură a cunósce că pentru a se ţiné la cârma trebilorŭ ca *elementŭ stăpânitorŭ* trebuia sĕ recurgă la ajutorulŭ Austriei. Ei îşĭ vedeau de aicĭ încolo scăparea numai în politica de a acapará cu concursulŭ Austriei Croaţia, Bănatulŭ şi Transilvania, carĭ sĕ fiă supuse dominaţiunei lorŭ sub sceptrulŭ dinastiei Habsburgilorŭ şi acésta sub cuvêntŭ că tóte celelalte naţionalităţĭ de dincóce de Laita *arŭ avé înrudirĭ în afară şi astfelŭ ar gravita spre sângele lorŭ* şi dreptŭ aceea, *numai ei, Maghiarii*, neavêndŭ pe nimenĭ în lume. *arŭ fi sincerĭ imperialiştĭ şi regaliştĭ* şi că *dându-li-se aceste ţĕrĭ pe mâna lorŭ*, cu înlesnire vorŭ paralisa *aspiraţiunile centrifugale*, formândŭ o Ungaria tare şi mare cu o singură naţiune politică, naţiunea maghiară, supusă tronului imperiului *dualistŭ*.

Va se ḍică politicii Ungurĭ revindicau pentru *unitatea lorŭ naţională* provincii unde nicĭ prin *dreptulŭ istoricŭ*, nicĭ prin *mulţimea numĕrului lorŭ* nu erau îndreptăţiţĭ a face acéstă revindicare numită în limba lorŭ „*Unio vagy halál*“ (uniune séu mórte), de care lozincă tremura chiar şi în légănŭ copilulŭ română din Ardélŭ.

Acestŭ „unio vagy halál“, óre nu însémnă elŭ o *irridentă maghiară* ascunsă după perdeaua *dreptului istoricŭ* ungarŭ de acum o miiă de anĭ?

D-lŭ Ioan Slavicĭ, marele directorŭ politicŭ alŭ „Tribunei“, ignoréză óre orĭ că acelaşĭ domnŭ Ioan Slavicĭ nu vrea sĕ recunóscă că *irredentiştii maghiarĭ* au provocatŭ la 1848 resbelulŭ civilŭ, detronândŭ şi dinastia şi măcelărindŭ pe pacînicii ţĕranĭ românĭ, numai pentru ca sĕ triumfeze idea „*irredentei maghiare*?“

In faţa acestorŭ opintirĭ şi svêrcolirĭ „*irredentiste maghiare*“ s'a ridicatŭ, precum nicĭ că se putea altfelŭ, din sînulŭ poporului românŭ, atâtŭ pe terêmulŭ politicŭ câtŭ şi pe celŭ literarŭ, o *contra-acţiune* şi chiar la 1848 — ne mai pomenindŭ de Şincai, Petru Maiorŭ, Klein, G. Lazarŭ, Cichindealŭ, Bărnuţŭ, Şiuluţŭ, Ciparu, Bariţŭ, séu de aşanumita „scólă din Blaşiu“ — acestŭ poporŭ ardeleanŭ în frunte cu marele Metropolitŭ Şaguna, pe atuncĭ vlădică, cerea împĕratului la Insbruk ca *elementulŭ românŭ din imperiulŭ Austriei sĕ fiă unitŭ într'unŭ singurŭ corpŭ naţionalŭ sub sceptrulŭ dinastiei Habsburgilorŭ*.

Promisiunea ne-a fost dată, dér iredentiştii maghiarĭ au isbutitŭ de a-o paralisá.

Nu e aşa d-le Ioan Slavicĭ?

C'unŭ cuvêntŭ, încă *ab antiquo iredenta maghiară* a esistatŭ şi ea mai alesŭ atuncĭ a păşitŭ la acusaţiunĭ şi insinuaţiunĭ când a vĕḍutŭ, că în limitele legilorŭ austriace şi între hotarele imperiului Habsburgilorŭ întêmpină o energică oposiţiune română, pe care iredentiştii maghiarĭ o numescŭ „iredenta română,“ defaimându-o, dér care **nu gravitéză nicĭ spre România, nicĭ spre Polonia**, *ci se luptă cu arme legale ca sĕ pótă ajunge sĕ trăiéscă ca naţiune investită cu drepturĭ egale cu ale naţiunei maghiare în monarchia acésta şi sub sceptrulŭ Serenisimei case domnitóre a Habsburgilorŭ*.

E lucru firescŭ ca între doi luptătorĭ unulŭ sĕ iésă biruitorŭ şi acestŭ biruitorŭ a fostŭ Ungurulŭ şi acum, după ce suntemŭ culcaţĭ la pămêntŭ, nu'ţĭ e jale d-le Ioan Slavicĭ sĕ vii şi sĕ vreai sĕ ne mai daĭ şi *lovitura de graţiă*, căutândŭ o „iridentă română“ dincolo de Carpaţĭ, adecă în Bucurescĭ şi astfelŭ *sĕ legitimezĭ insinuaţiunile mal-oneste ale iridentei maghiare?!!*

Ei bine, *irredenta maghiară* în ḍilele nóstre a mersŭ mai departe. După ce a nimicitŭ drepturile politice naţionale şi autonomia naţionalităţilorŭ în provinciile alipite de Ungaria, acum voiesce ca şi din plugarulŭ românŭ, sasŭ, sêrbŭ, slovacŭ, şvabŭ şi croatŭ sĕ facă Maghiarŭ din creştetŭ până în tălpĭ, sub pretecstŭ, că aceştia arŭ fi săteni desmaghiarisaţĭ.

Ei bine, d-le Ioan Slavicĭ, nu e acésta o *irredentă maghiară* din cele mai cutezătóre şi de calibrulŭ celŭ mai agresivŭ? Şi décă da, atuncĭ pentru Dumneḍeu, ce maĭ viĭ d-ta cu neadevĕrurĭ şi insinuărĭ, carĭ folosescŭ numai scopurile acelei iridente maghiare?!

Te legĭ, d-le Ioan Slavicĭ, de vorbirea d-lui ministru-preşedinte Brătianu, ca venindŭ în favórea d-vóstre ómenĭ „chibsuiţĭ şi cumpĕtaţĭ“. Prea bine, noi ne abţinemŭ pentru astăḍĭ dela analisarea acelei vorbirĭ şi findcă vedemŭ, că d. Ioan Slavicĭ nu se simte obligatŭ de-a da rĕspunsŭ la admoniările fraţilorŭ sĕi românĭ, adresămŭ acelorŭ „Românĭ,“ dela carĭ pretinde d-sa, că şi-ar primĭ inspiraţiunile, numai o simplă întrebare:

Recunoscŭ d-lorŭ că esistă „ab antiquo“ o irredentă maghiară cu devisa „Unio vagy halál“ şi „minden ember legyen ember és magyar“ (fiecare omŭ sĕ fiă omŭ şi Maghiarŭ) şi décă recunoscŭ, atuncĭ ce mijlóce politice voiescŭ sĕ opună acestei irredente maghiare, ca sĕ nu ne înghită naţionalitatea şi românitatea?

Aşteptămŭ rĕspunsŭ.

Din peninsula balcanică.

Rĕspunsulŭ refusătorŭ alŭ Serbiei, Greciei şi Bulgariei la nota colectivă a marelorŭ puterĭ a făcutŭ o rea impresiune asupra acestora. Marele puterĭ vĕd că nu pot face nimicŭ, nicĭ cu sfaturile nicĭ cu ameninţările. Ceea ce e mai îngrijitorŭ pentru susţinerea păcii europene, este faptulŭ că cele trei state micĭ balcanice, precum şi Turcia, nu numai că nu vorŭ sĕ desarmeze, dér încă continuă a aduna sub stégurĭ tóte forţele de care dispunŭ ele

In *Grecia*, afară de recruţii ce sosescŭ la 27 ianuariu la diferitele corpurĭ de trupe, se vorŭ chiăma sub arme alţĭ trei anĭ de reserviştĭ. Ministrulŭ de rĕsboiu şi ministrulŭ-preşedinte *Delyannis* se vorŭ duce în curêndŭ în Epirŭ şi Tesalia, ca sĕ inspecteze trupele. Mai târḍiu va pleca în inspecţiune şi regele.

In *Bulgaria* se lucréză cu celŭ mai mare zelŭ la organisarea armatei şi în acelaşĭ timpŭ şi Grecia la organisarea armatei sale. Bulgarii se consideră deja uniţĭ şi de armata rumeliotă dispunŭ ca şi de armata bulgară.

Că planurile Bulgarilorŭ se întindŭ peste graniţele Bulgariei şi Rumeliei, ne putemŭ convinge din următorulŭ rĕspunsŭ, ce l'a datŭ ministrulŭ-preşedinte *Karavelov* unei deputaţiunĭ ce i s'a presentatŭ.

»Nu vomŭ suferi sĕ ne dicteze marile puterĭ; fără ajutorulŭ acestora amŭ îndeplinitŭ unirea Rumeliei cu Bulgaria din propria nóstră putere şi vomŭ îndeplini în viitorŭ misiunea nóstră în peninsula balcanică după buna nóstră chibzuinţă. Vĕ mărturisescŭ în faţa d-vóstră, fraţii mei, că aspiraţiunile nóstre nu s'au sfêrşitŭ cu unirea. Macedonia, Serbia vechiă, ba chiar Serbia pănă în valea Moraviei trebue sĕ le posedămŭ. Când vomŭ fi ajunsŭ acésta, atuncĭ vomŭ fi stăpânii întregului Balcanŭ. Multŭ sânge va mai curge, pănă ce ne vomŭ ajunge ţinta nóstră, dér fiă-care picătură de sânge devine o binecuvêntare pentru puternica Bulgariă.«

Se ḍice, că foilorŭ bulgare li s'a interḍisŭ a publica acéstă vorbire. De altmintrelea »Agenţia telegrafică din Nişŭ,« care telegrafiază acestŭ discursŭ, nu pré e démnă de creḍutŭ, deşi nimenea nu va puté ḍice, că Bulgarii n'arŭ avé asemenea aspiraţiunĭ,

Multŭ se vorbesce şi despre călĕtoria prinţului *Nichiţa* alŭ Muntenegrului în streinătate. Cu deosebire în Serbia se comentéză călĕtoria lui în Italia. Convingerea generală a Sêrbilorŭ este, că acéstă călĕtoriă s'a făcutŭ în înţelegere cu guvernulŭ din Petersburgŭ si că urmăresce anumite scopurĭ duşmane Serbiei.

In afacerea „milei“ împĕrătescĭ.

Cu privire la articolulŭ apărutŭ în fóia nóstră, în anulŭ trecutŭ, despre ajutorulŭ de statŭ primitŭ de parochulŭ Nicolae Frateşŭ din Sân-Petru, „Telegrafulŭ românŭ“, Nr. 135 din 24 Decemvre 1885, publică următórele rêndurĭ, pe care din causa îmbulzelei materiei nu le-amŭ putútŭ reproduce pănă acum:

„Cu privire la unŭ »comunicatŭ din »Gazeta Transilvaniei« despre ajutorulŭ de statŭ pe care l'ar fi primitŭ parochulŭ din Sân-Petru, Nicolae Frateşŭ, ni s'a trimisŭ o rectificare lungă spre publicare. Rectificarea acésta atinge în digresiunile sale o córdă fórte delicată, care ar putea produce unŭ rĕsunetŭ durerosŭ la întrégă preoţimea nóstră archidiecesană, dér n'ar putea fi binevenită multora din „conducĕtorii mirenĭ“ ai afacerilorŭ nóstre bisericescĭ şi mai alesŭ celorŭ din comitetulŭ protopresbiteralŭ, care a aflatŭ de bine a trage casulŭ acesta în competenţa sa. De aceea noi chiar în interesulŭ causei comune nu o putemŭ publica acea rectificare în totŭ cuprinsulŭ ei, ci pentru publiculŭ nostru interesatŭ credemŭ a fi de ajunsŭ, décă estragemŭ din ea: că împărtăşirea parochului mai susŭ numitŭ din ajutorulŭ de statŭ este propriamente opera unui funcţionarŭ publicŭ alŭ statului; parochulŭ ca catechetŭ la órecare ocasiune de multŭ învechită a cerutŭ una, şi acum s'a pomenitŭ că i se dă alta; decĭ vĕḍendu-se astfelŭ sedusŭ în buna sa credinţă, ajutoriulŭ de 50 fl., cu care l'au surprinsŭ unele ḍiare, dênsulŭ înainte de a'lŭ ridica, şi anume la 22 Octomvre a. t, l'a oferitŭ fondului archidiecesanŭ Rudolfinŭ, creḍêndŭ, că în acestŭ casŭ concretŭ totŭ va fi mai bine a face aşa, decâtŭ a-lŭ refusa.“

Judece acuma fiesce care, décă în acestu „casŭ concretŭ“ este lucru curatŭ séu nu. Câtŭ pentru competenţă, amŭ aştepta şi amŭ cere ca „Telegrafulŭ românŭ“ ca organŭ metropolitanŭ sĕ esplice lucrulŭ cum se cade şi se motiveze că date positive aserţiunea sa. Orĭ décă crede, că 'n cestiunea milei împĕrătescĭ nu mai este nimenĭ altulŭ competentŭ decâtŭ d. Trefort, sĕ ni-o spună curatŭ, ca sĕ nu mai umblămŭ orbecândŭ.

Mişcarea poporaţiunei României pe anulŭ 1884 în comparare cu cei 14 anĭ precedenţĭ.

Dela 1859, de când s'a înfiinţatŭ serviciulŭ generalŭ de statistică în ţéra românéscă, numai asupra miş-

cărei populaţiunei avemŭ date mai positive. In Buletinulŭ ministerului agriculturei, industriei, comerciului şi domenielorŭ, amŭ găsitŭ o statistică asupra mişcărei poporaţiunei pe anulŭ 1884 în comparaţie cu cei 14 anĭ precedentĭ (1870—1883) lucrată de d. I. G. Saita, referendŭ statisticŭ şi secretarŭ alŭ oficiului statisticŭ. După acéstă lucrare găsimŭ următórele date, carĭ resumă mişcarea stărei civile a poporaţiunei de la 1870 până la 1884.

Dela 1869 până la 1884 poporaţiunea în România a crescutŭ cu 748,491.

Din tabela căsătorielorŭ vedemŭ că în 1871 s'au celebratŭ mai puţine căsătorii (28,010), ér în 1883 cele mai multe (47,206). Numĕrulŭ căsătoriilorŭ celebrate în 1884 a fostŭ de 40,548. Séu, raportândŭ acéstă ţifră la numĕrulŭ locuitorilorŭ (5,173,452) avemŭ 7,84 căsătorii la 1000 locuitorĭ sau 127,59 locuitorĭ la 1 căsătoriă. După religiunĭ, avemŭ în anulŭ 1884 următórele ţifre de căsătoriţĭ: 76,343 ortodoxi, 1,724 catolicĭ, 143 protestanţĭ, 72 armenĭ 48 lipovenĭ, 242 mahomedanĭ, 2524 israeliţĭ.

Din tabela nascerilorŭ vedemŭ, că în 1878 s'au înregistratŭ mai puţine naşterĭ (134,413), ér în 1883 mai multe (204,301). In 1884, s'au înregistratŭ, pentru totŭ regatulŭ, 201,413 născuţĭ (afară de născuţĭ morţĭ). Séu, raportândŭ acéstă ţifră la numĕrulŭ locuitorilorŭ, găsimŭ 38,93 născuţĭ la 1000 locuitorĭ, séu 25,68 locuitorĭ pentru 1 născutŭ. După religiune avemŭ următórele ţifre pentru anulŭ 1884: ortodoxĭ 185,109, catolicĭ 4100, protestanţĭ 557, armenĭ 169, lipovenĭ 290, mahomedanĭ 1449, israeliţĭ 10,129.

Prin fecunditatea poporaţiunei se înţelege raportulŭ între numĕrulŭ născuţilorŭ (atâtŭ născuţii vii câtŭ şi născuţii morţĭ) sau mai bine între alŭ conceputilorŭ şi acela alŭ locuitorilorŭ. Acestŭ raportŭ, după cum reiese din lucrarea d-lui Saita, pentru anulŭ 1884, este de 3,93 concepuţĭ la 1000 de locuitorĭ, séu de 25,44 locuitorĭ la unŭ conceputŭ.

In anulŭ 1884 s'au înregistratŭ în totŭ regatulŭ 199,168 naşterĭ simple şi 2,005 naşterĭ multiple de capŭ. Raportândŭ aceste ţifre la 100 de naşterĭ, găsimŭ 99,01 n. simple şi 0.99 n. multiple. Décă acum vom deosebi n-rile multiple în duple şi triple, ér pe născuţĭ după sexe, găsimŭ următórele ţifre pentru anulŭ 1884: 1968 naşterĭ duple, dintre carĭ 2038 băeţĭ şi 1898 fete; ér naşterĭ triple 37, dintre carĭ 55 băeţĭ şi 56 fete.

In anulŭ 1884 s'a inregistratŭ în tótă ţara 123,808 morţĭ; séu raportândŭ astă ţifră la numĕrulŭ locuitorilorŭ, găsimŭ 23,93 morţĭ la 1,000 de locuitorĭ, sau 41,79 locuitorĭ la 1 mortŭ. Cea mai mică mortalitate a fostŭ în anulŭ 1877 (111,963 morţĭ), ér cea mai mare în 1880 (163,226 morţĭ). Clasificândŭ morţii după sex găsimŭ pentru anulŭ 1884: 65,859 de sex masculinŭ şi 57,949 de sex femininŭ. După religiune găsimŭ următórele cifre: ortodoxĭ 114,330, catolicĭ 3166, protestanţĭ 315, armenĭ 154, lipovenĭ 199, mahomedanĭ 926, israeliţĭ 4,626, religiune necunoscută 88.

Numĕrulŭ morţilorŭ, afară de rare excepţiunĭ, este tot-d'a-una mai micŭ de câtŭ acela alŭ născuţilorŭ. Acéstă diferinţă în favórea născuţilorŭ produce sporulŭ continuu de poporaţiune. Raportândŭ numĕrulŭ morţilorŭ la acela alŭ născuţilorŭ, găsimŭ pentru anulŭ 1884: 61,46 morţĭ la 100 născuţĭ, 62,79 morţĭ de sex masculinŭ la 100 născuţĭ de sex masculinŭ, şi 60,03 morţĭ de sex femeninŭ la 100 născuţĭ de sex femeninŭ.

Décă vomŭ clasifica morţii după sex şi starea lorŭ civilă, găsimŭ, pentru anulŭ 1884, următórele ţifre: N e i n s u r a ţ ĭ 75,767, dintre carĭ 41,394 bărbaţĭ şi 34,373 femei; I n s u r a ţ ĭ 32,473 dintre carĭ 17,957 bărbaţĭ şi 14,516 femei; V ĕ d u v ĭ 14,842, dintre carĭ 6,004 bărbaţĭ şi 8,838 femei; s t a r e a c i v i l ă n e c u n., 7,726, dintre carĭ 504 bărbaţĭ şi 222 femei.

Dupĕ lunĭ, morţii s'au înregistratŭ în 1884: Ianuariu 12,432, Februariu 13,659, Martie 15,354, Aprile 12,467, Maiu 9,638, Iuniu 8,005, Iuliu 8,362, Augustŭ 9,106, Septemvrie 7,471, Octomvrie 8,395, Noemvrie 9,411, Decemvrie 9,508.

Aşa dér cea mai mare mortalitate a fostŭ în lunile Ianuariu, Februariu, Martie şi Aprilie, cu deosebire în luna Martie (15,354 morţĭ); cea mai mică mortalitate a fostŭ în luna Septemvrie (7471). Ér după religiune raportulŭ între morţĭ şi născuţĭ este mai micŭ la israeliţĭ, şi mai mare la ortodoxĭ.

SCIRILE DILEI.

In momentulŭ, când sĕ încheiămŭ fóia ni se comunică din *celŭ mai sigurŭ isvorŭ*, că circulă între Românii din Braşovŭ o listă *tipărită* în tipografia »institutului tipograficŭ« pe acţii din Sibiiu, în care se dice: »Subscrişii *aprobămŭ reserva ce-o păstréză* »Tribuna« faţă cu atacurile *nemotivate* a'e „Gazetei Transilvaniei.“ Declararea se încheiă cu cuvintele: „*Procedura „Gazetei“ strică causei naţionale.*“ Lista acésta este colportată din casă în casă de unŭ acţionarŭ de frunte alŭ „Tribunei“ şi andimŭ, că câteva persóne au fostŭ seduse a-o subscrie, şi acum le-ar părea rĕu. Asemenĭ blanchete de „desavuare“ s'au trimisŭ de către cei dela „Tribuna“ în tóte părţile, de unde D. Ioan Slavicĭ pretinde că şĭ-ar primi inspiraţiunile. S'a pusŭ acésta manifestaţiă la cale din partea acţionarilorŭ „Tribunei“ pentru ca sĕ salveze pe acéstă *cale clandestină* »reputaţiunea şi pudórea literară“ a d-lui Ioan Slavicĭ şi sĕ se paraliseze efectulŭ **tăcerei** lui obstinate faţă cu admoniările şi acusările ce le-a redicatŭ contra lui „Gazeta Transilvaniei“. Scimŭ că lista clandestină în Braşovŭ a făcutŭ fiasco şi anevoie credemŭ, că în alte părţĭ va fi avutŭ mai mare norocŭ.

—x—

La avisulŭ consiliului sanitarŭ supremŭ, *ministrulŭ cultelorŭ şi instrucţiunii a interdisŭ*, cu inceputulŭ anului scolarŭ 1886/7, întrebuinţarea în scóle a caietelorŭ şi tablelorŭ de scrisŭ liniate diagonalŭ şi pătratŭ, fiindŭ acestea vătĕmătóre vederii.

—x—

După datele oficiale publicate de ministerulŭ cultetorŭ şi instrucţiunei, *numĕrulŭ scolarilorŭ* înscrişĭ pe anulŭ 1885/6 la liceulŭ gr. or. din *Braşovŭ* este de 245, la scóla reală inferióră gr. or. din *Braşovŭ* 47, la gimnasiulŭ gr. or. din *Bradŭ* 76.

—x—

Solgăbirĕii din comit. *Mureşŭ-Turda* au trimisŭ în luna Decemvre a. t. tuturorŭ notarilorŭ din cercurile lorŭ *circulare* cam de următorulŭ cuprinsŭ: „D-le notarŭ! Te îndrumezŭ, ca în tóte satele aparţinĕtóre notariatului d-tale, sĕ facĭ câte o cercetare seriósă şi sĕ scrutezĭ că unde se află scrierea volantă: »Martirii libertăţii« de D-r. I. C. Drăgescu, R. Săratŭ, tipografia »Gazeta Sătênului“, 1884. De vei găsi una séu mài multe broşurĭ, acele îndată sĕ le confiscĭ şi se-mi-le predai mie.“

—x—

Scólele de statŭ şi comunale din comit. *Hunedórei* se află într'o stare de plânsŭ, dise inspectorulŭ scolarŭ în comisiunea administrativă a comitatului, cetindu-şĭ raportulŭ sĕu. Suntŭ scóle, care nicĭ lemne de 'ncălditŭ n'au, şi învĕţătorĭ carĭ, pe lângă aceea că suntŭ rĕu plătiţĭ, 20 fl. pe lună, nicĭ acéstă léfă nu sciu de unde şi-o vorŭ primi, căcĭ ministrulŭ nu vré sĕ mai dea banĭ. — Va sĕ dică nu mai ajungŭ banii ţĕrii, cu tóte că scólelorŭ nóstre nu se dă nicĭ măcarŭ unŭ banŭ frântŭ din contribuţiunile Românilorŭ. Şi „patrioţii“ mai umblă după vêntŭ: după maghiarisare.

—x—

În *Caghia-mică* bântue în mare mĕsură *anghina*. În tótă diua se bolnăvescŭ de acéstă urîtă bólă 4—5 băeţĭ.

—x—

Principele Bulgariei a adresatŭ D-nei *Oteteleşanu din Bucurescĭ* o scrisóre, mulţămindu-i pentru ajutorulŭ datŭ în favorulŭ răniţilorŭ bulgarĭ.

—x—

Câtŭ de mare e *siguranţa publică în Bosnia şi Erţegovina*, ne spune o corespondenţă din Plevlje dela 18 Ianuariu n. c. Turcii atacă pe furişŭ pe soldaţĭ în scopŭ d'a-i omorî. In dilele trecute mai mulţĭ soldaţĭ din armata comună au fostŭ atacaţĭ în patru locurĭ. Unui sergentŭ majorŭ de infanteriă îi succese sĕ străpungă pe Turcii, carĭ atacaseră; unŭ sergentŭ majorŭ dela husarĭ însĕ fu greu rănitŭ; unŭ corporalŭ (căprarŭ) fu atacatŭ de doi Turcĭ, carĭ îi cerură banĭ ameninţându-lŭ că-lŭ omóră décă nu le dă, Elŭ se prefăcu că caută banĭ, scóse sabia şi despică capulŭ unuia din Turcĭ. Doi Turcĭ, carĭ voiau sĕ atace pe unŭ oficerŭ de artileriă, fură prinşĭ şi predaţĭ tribunalului de rĕsboiu. Alţĭ doi Turcĭ năvăliră asupra unuĭ toboşarŭ. Acesta scóse tesaculŭ (cuţitulŭ) şi descăpăţină pe unŭ Turcŭ. Generalulŭ Fuchs convócă totŭ a treia di unŭ tribunalŭ de rĕsboiu. Soldaţii mergŭ diua chiar la apă numai cu escortă Se dice că Turcii suntŭ aţîţaţĭ din afară; de cine, nu se scie, pentru că arestaţii refusă a comunica ceva. Asemenea lucrurĭ ne spune şi „Föv. Lapok“.

—x—

Partida independentă şi dela 48 a hotărîtŭ sĕ presinte camerei deputaţilorŭ din *Pesta* unŭ proiectŭ de lege, care sĕ împedece abusurile la încassarea dărilorŭ şi competinţelorŭ.

—x—

Rîuleţulŭ *Bistriţa* a eşitŭ pe neaşteptate din alvia sa. Doi băeţĭ, carĭ se aflau la ţĕrmurele rîuleţului, au fostŭ răpiţĭ de undele sĕlbatice.

—x—

Oraşulŭ *Satu-mare* este ameninţatŭ în mare mĕsură de continua crescere a Someşului. Satele dinprejurulŭ Someşului suntŭ aprópe tóte deşertate de locuitorĭ,

—x—

Amŭ comunicatŭ erĭ, că în comitatulŭ *Hunedórei restanţele de dare* pe 1885 se urcă la aprópe o jumătate de milionŭ de florinĭ, *cu tóte esecuţiunile făcute cu mare zelŭ*. După raportulŭ inspectorului de dare, causa e réua stare economică.

—x—

D-şóra *Elena Teodorini*, celebra cântăreaţă română, cetindŭ calumniătórea ştire, publicată de »Gazeta din Turin,« despre unŭ copilŭ naturalŭ alŭ rĕposatului rege Alfonsŭ XII, a trimesŭ unui diarŭ românŭ următórea telegramă: „Infame calomnii! Dómna care reclamă moştenirea este „Spaniolă, nu Română, şi se numesce Helena Sanz; am „fostŭ durerosŭ surprinsă şi nu-mĭ potŭ stăpâni indig„narea, după cum puteţĭ sĕ vĕ închipuiţĭ.“

—x—

Pentru continuarea *fortificaţiunilorŭ Bucurescilorŭ*, guvernulŭ românŭ a intratŭ în tractărĭ cu grupulŭ financiarŭ din Berlinŭ *Bleichröder-Diskonto-Gesellschaft* pentru procurarea banilorŭ necesarĭ. Se dice că resultatulŭ tractărilorŭ va fi favorabilŭ.

—x—

In privinţa *reformei învĕţămêntului secundarŭ în România* noulŭ proiectŭ de lege, dice »România Liberă,« prevede două felurĭ de licee: clasice şi reale, pentru băieţĭ; internate şi externate, pentru fete; impune o taxă copiilorŭ de străinĭ; simplifică administraţiunea şcólelorŭ; sporeşte orarulŭ şi onorarulŭ profesorilorŭ; înlocuieşte sistema concursurilorŭ de astădĭ prin numirea la provizoratŭ, în şcólele de băieţĭ, a tinerilorŭ cu studii superióre şi cu practică pedagogică, rĕmânêndŭ ca trecerea la titlulŭ definitivŭ sĕ se facă în urma unui examenŭ de erudiţiune în specialitate şi a unei probe practice: ér, în scólele de fete, a absolventelorŭ scólei normale superióre, rĕmânêndŭ a face nouĕ probe; la numirea definitivă curtea disciplinară este compusă din trei membri ai Inaltei Curţĭ de Casaţiă, din trei profesorĭ universitarĭ, traşĭ la sorţĭ şi din rectorulŭ Universităţii, după circumscripţiă.

—x—

In *camera deputaţilorŭ din Bucurescĭ*, d. deputatŭ *Iepurescu* a cerutŭ ministrului de esterne sĕ'i comunice corespondenţa urmată între guvernulŭ românŭ şi celŭ bulgarŭ, privitóre la închiderea scólei române din Turtucaia.

—x—

Guvernulŭ românŭ are intenţiune sĕ propună, ca tractările pentru reînoirea *convenţiunei comerciale* cu Austro-Ungaria de astă dată sĕ se facă în Bucurescĭ, pentru că în 1876 s'au făcutŭ în Viena.

—x—

Unŭ corespondentŭ din *Lompalanka* comunică lucrurĭ îngrozitóre despre purtarea Bulgarilorŭ. Mohamedanii suntŭ aruncaţĭ în temniţe şi maltrataţĭ în celŭ mai crudŭ modŭ. In contra bieţilorŭ Românĭ din cerculŭ Vidinului, carĭ în timpulŭ invasiunei Serbilorŭ au statŭ liniştiţĭ, se esercită cele mai draconice represalii: Bulgarii îi împuşcă cu grămada séu celŭ puţinŭ le rapescŭ libertatea pentru timpŭ nehotărîtŭ. Décă supuşii Bulgarĭ sufere asemenea tractare, se póte 'nchipui ce suferŭ supuşii streinĭ. Unŭ comerciantŭ a fostŭ condamnatŭ la 25 de beţe. Alţii au fostŭ daţĭ peste graniţă, alţii duşĭ pe josŭ sub escortă în interiorulŭ ţĕrii ş. a. Décă acestea vorŭ fi adevĕrate, atuncĭ rĕu debutéză Bulgarii după victoriile lorŭ.

—x—

Guvernulŭ bulgarŭ a comandatŭ patru baterii (7.5 cm.) şi două baterii (6 cm.) tunurĭ de munte, şése tunurĭ de oţelŭ (15 cm.), cincispredece tunurĭ de munte cu muniţiune, patru baterii de câmpŭ complete (9 cm.) şi 4000 de carabine Remington. Acestea au sĕ se predea Bulgariei în terminŭ de 25 de dile.

Ceva despre Românii din Lugoşiu.

Lugoşŭ, 20 Ianuariu 1886.*)

Onorate D-le Redactorŭ! Multŭ desmerdatulŭ principe „Carnevalŭ“ şĭ-a introdusŭ domnia din ĕstŭ timpŭ la Românii lugoşenĭ prin o serată de cantŭ şi danţŭ aranjată de reuniunea română de cântărĭ şi musică din locŭ la 18 l. c. Amintita serată s'a ţinutŭ în frumuşica şi cu gustŭ aranjata sală dela noulŭ hotelŭ „Concordia“ proprietate a comunităţii bisericescĭ gr. or. din locŭ.

De cu timpŭ sala era îndesuită de unŭ publicŭ alesŭ şi numĕrosŭ şi cu desĕvêrşire aprópe românŭ. Mai bine representatŭ la acéstă serată era secsulŭ gingaşŭ. Câte gândirĭ nu mi s'au strecuratŭ prin minte, la aspectulŭ unei societăţĭ române atâtŭ de frumóse! Cugetamŭ în mine:

Dómne! Câte lucrurĭ mândre şi frumóse nu s'ar puté face şi la noi pentru némulŭ nostru, astădĭ atâtŭ de urgisitŭ şi batjocoritŭ, décă acele respectabile matróne, aceste gingaşe mlădiţe, acei bĕtrânĭ, bărbaţĭ, junĭ şi tinerĭ plinĭ de vigóre şi speranţă, décă toţĭ ca unulŭ şi unulŭ ca toţĭ intr'unŭ gândŭ cu încredere în D-deu şi în puterile nóstre amŭ lucra umĕrŭ la umĕrŭ în armoniă, unire şi bună înţelegere pentru promovarea binelui şi a prosperităţii lui.

Dar vai! sĕ póte că mĕ înşelŭ eu — şi vreareaşĭ ca aşa sĕ şi fiă — dér paremi-sĕ că: „A pismei rĕutate şi órba neunire“ s'a opritŭ de vorbă şi cu Românii lugoşenĭ, căcĭ altmintrelea nu potŭ presupune pentru ce — precum la jocŭ şi voiă bună — nu ne putemŭ întruni şi la alte afacerĭ póte cu multŭ mai momentóse, decâtŭ o serată musicală.

*) Dela unŭ altŭ corespondentŭ. — Red.

Cu mare părere de rĕu am venitŭ a constata acestea în mine şi numai din pricina, fiindcă altmintrelea nu mĭ am putută esplica: pentru ce numĕrósele dame române lugoşene nicĭ până astădĭ nu se află constituite într'o *reuninne română de dame* — după esemplulŭ altorŭ dame române din alte părţĭ şi după modelulŭ damelorŭ conlocuitóre de altă naţionalitate din Lugoşiu, care tóte îşĭ au reuniunile lorŭ?!

Pentru ce o inteliginţa română aşa de numĕróse ca şi cea lugoşană nicĭ până astădĭ nu a stăruitŭ de a avé o *casă română de economii*, vr'o *scólă română de fetiţe* — unde fetiţele sĕ ni se crescă românesce, sĕ înveţe a vorbi şi simţi românesce, pentru că — mare onore escepţiunilorŭ — dér în multe casurĭ amŭ putută constată lipsa acestorŭ însuşirĭ esenţiale, neapăratŭ de lipsă unei fiitóre mame române. Mai departe pentru ce, nicĭ până astădĭ — după esemplulŭ Românilorŭ din alte părţĭ — nu avemŭ vre-o *bibliotecă poporală* cu scopŭ de-a rĕspândi gustulŭ de cetire între poporŭ şi pentru ce la noi în serile lungĭ de érnă nu se aranjază *conferinţe literare* după esemplulŭ Braşovenilorŭ, Sibienilorŭ, Arădanilorŭ ş. a. — E'ă dér causele, pe lângă multe altele, pentru carĭ îmĭ place a crede că nu trăimŭ în bună înţelegere, dér ajungă cu atâta de astădată, căcĭ asupra acestei afacerĭ la altă ocasiune voi reveni mai în detailŭ, pentrucă bine-i sĕ ne plângemŭ de nedreptăţile ce le suferimŭ dela străinĭ, dér şi mai bine e sĕ ne recunóscemŭ şi greşelele nóstre şi sĕ le sbiciuimŭ şi îndreptămŭ, până când încă nu va fi pré târdiu.

Dér acuma sĕ mĕ reîntorcŭ la serata dela 18 l. c. care, după cum amintii, a fostŭ bine cercetată în proporţiunea salei, care nu e de totŭ spaţiósă; străinii conlocuitorĭ de astă dată au lipsitŭ, dér nu dóră pentru că nu ar fi fostŭ chemaţĭ, ci paremi-se totŭ din vederĭ patriotice şi cu scopŭ de-a ne convinge şi mai tare de bunăvoinţa şi dragostea ce o au faţă de noi. Dér pentru aceea sĕ le fiă numai de bine ér Românii Lugoşienĭ tragăşĭ învĕţătură din acésta!

Chorulŭ Reuniunei a esecutatŭ programulŭ următorŭ: 1. „Hora Sinaiei" de Ventura esec. de chorulŭ bărbătescŭ. 2. »Cântărĭ italiane« esec. de chorulŭ mixtŭ. 3. »Cu roseta mai deşteptatŭ« solo esec. de d-nulŭ Demetriu Florescu. 4. »Cucuruzŭ« de Humpel esec. de chorulŭ bărbătescŭ. 5. a) »In vesela pădure« b) „Prin munţĭ bate vêntulŭ« c) „Porniţĭ porniţĭ« esec. de corulu mixtŭ.

Tóte punctele din programŭ din partea auditorilorŭ au fostŭ întêmpinate cu aplause; nu mai puţinŭ şi solo cântatŭ de d-lŭ Demetriu Florescu, simpaticulŭ tenoristŭ alŭ reuniunei, carele prin vócea-i sonoră, mlădiósă şi armoniósă a storsu admiraţiunea tuturorŭ.

O singură observare ce aşĭ avé de a o face faţă de chorulŭ reuniunei — déră nicĭ decâtŭ faţă de esecutarea cântărilorŭ, pentru că acelea preste aşteptare au succesŭ destulŭ de bine — ar fi: că óre ce sĕ fiă causa, de pe di ce merge totŭ mai tare scapĕtă din puterĭ, încâtŭ la representaţiunea din 18 l. c. — puterniculŭ corŭ românŭ de odinióră — abia numĕra în totalŭ cu dame şi bărbaţĭ la vre-o 20 de indivizĭ? Óre rĕcirea zelului membrilorŭ reuniunei, s'au dóră neinteresarea conducĕtorilorŭ ei sĕ fiă causa? Ar fi fórte tristŭ, ca o reuniune ca acésta — care totdéuna ne făcea onóre şi în giurulŭ căreia fără a exagera potŭ dice e grupată tótă viéţa socială a Românilorŭ Lugoşienĭ — sĕ apună chiar astădĭ, când mai mare trebuinţă avemŭ de dênsa. —

După cântare inmediatŭ s'a începutŭ danţulŭ cu frumosulŭ jocŭ naţionalŭ »Lugoşana« şi pe la órele 4 diminéţa s'a finitŭ cu „Ardeléna« şi »pe piciorŭ«. Nu au lipsitŭ dela acéstă serată şi dame în frumosulŭ şi multŭ pitoresculŭ costumŭ naţionalŭ, carĭ amestecate printr'e celelalte toalete dau seratei o înfăţişare feerică.

Din frumósa cunună de dame amintescŭ aicĭ că în costumŭ naţionalŭ au apărutŭ d-nele: Cornelia Brediceanu, Popeţiu şi Helena Zaharie, apoi d-şórele: Emilia Bordanŭ, Iulia Curescu şi Maria Stănescu. In toalete de balŭ, d-nele: Rădulescu, Ecaterina Stoianŭ, Martinescu S. B. Popovicĭ, Nedelcu, Ianculescu Pavelŭ, Brancovicĭ, apoi d-şórele: Rădulescu, Martinescu, Peşteanu, Cobilaşĭ, Pavelŭ, Nedelcu, Florescu, Condali, Tuculie, Peştişanŭ ş. a. Cu distinsă stimă,

— *borgovanulŭ.* —

Primimŭ spre publicare următorulŭ apelŭ:

Stimaţĭ concetăţenĭ,
Stimaţĭ membrii
ai societăţii de comerciu şi de industriă!

Prin suspendarea trenului acceleratŭ dintre Cluşiu şi Braşovŭ tóte localităţile situate dincóce de Cluşiu au sĕ sufere o perdere de timpŭ de 24 resp. 48 óre în comunicaţiunea lorŭ cu occidentulŭ.

„Timpulŭ fiindŭ banĭ!" nu putemŭ noi comersanţii şi industriaşii sĕ soferimŭ în tăcere acéstă disposiţiune atâtŭ de jignitóre intereselorŭ nóstre, decĭ rogŭ pe toţĭ on. concetăţenĭ, dér mai cu sémă pe on. membrii ai societăţii de comerciu şi de industriă sĕ participe în numĕrŭ câtŭ se póte de mare la adunarea ce se va ţinea Mercurĭ în 15/27 ale cor. Lunĭ la 3 óre p. m. în sala cea mare a sfatului pentru a desbate o petiţiune întru delăturarea acestui rĕu.

Braşovŭ 13/25 Ianuariu 1886.

Primulŭ vice-preşedinte alŭ Societăţii
de comerciu şi de industriă.
Theochar Alexi.

Secţiunea de albinăritŭ

a reuniunei economice din comitatulŭ Braşovului a avutŭ o şedinţă în 8 l. c. n. (cea dintêiu din anulŭ de faţă) din care estragemŭ următórele:

1.) Unŭ membru comunică esperinţele sale, făcute în anulŭ trecutŭ cu *adăparea* albinelorŭ. Aceste esperiinţe întărescŭ cele arĕtate în prelegerea din şedinţa ultimă a anului trecutŭ şi susţinŭ cu tótă tăria practicabilitatea şi necesitatea întroducerii adăpatului la albine.

2.) Acelaşĭ membru referéză despre partea de *albinăritŭ a esposiţiei din Budapesta.* — Succesele practice ale acestorŭ studii se vorŭ aplica şi la noi.

3.) S'a luatŭ conclusŭ, ca sĕ se institue în anulŭ acesta *două cursurĭ* unde sĕ se formeze *apicultorĭ* (stuparĭ) practicĭ şi sĕ-şi inmulţéscă cunoscinţele lorŭ în albinăritŭ. Celŭ dintêiu cursŭ duréză preste totŭ anulŭ, câtŭ timpŭ adecă se potŭ efectui lucrărĭ în stupină, şi constă în aceea, că participătorii acestui cursŭ vorŭ lua în primire câte 2 stupĭ, pe carĭ îi vorŭ tracta sub conducerea conducĕtorului secţiunei şi vorŭ învĕţa în modŭ practicŭ tóte lucrările trebuinciόse dela scóterea din iarnă până iarăşĭ la băgarea în iérnă a albinelorŭ. La acestŭ cursŭ potŭ lua parte numai membri de ai reuniunei economice a comitatului Braşovŭ. — La cursulŭ alŭ doilea, care este legatŭ de unŭ timpŭ anumitŭ, se vorŭ da lecţiunĭ practice şi teoretice ca şi la celŭ din anulŭ trecutŭ în cele dintêiu dile ale lui Maiu după unŭ programŭ anumitŭ. La acestŭ cursŭ potŭ lua parte şi nemembri. Insinuările la amêndouĕ cursurile sĕ se facă până în 1 Martie s. n. a. c. Participarea la ambele cursurĭ este fără plată. Acestŭ conclusŭ sĕ se publice în deosebĭ.

4.) Secţiunea şĭ-a procuratŭ în anulŭ acesta 20 de stupĭ pentru de a se spori în folosulŭ ei şi pentru de a se forma mai multe stupinĭ în diferite locurĭ, carĭ apoi sĕ servéscă ca unŭ mijlocŭ de studiu pentru cei din cerculŭ respectivei stupine. Coşniţele trebuinciόse pentru noi se vorŭ procura pe spesele reuniunei. Aceste întreprinderĭ se vorŭ face în totŭ casulŭ décă se va da ajutorulŭ cerutŭ dela locurile mai înalte pe anulŭ 1886 şi décă se vorŭ afla persóne apte, carĭ sĕ ia însărcinarea de a primi şi cultiva stupii menițĭ pentru studiu.

Viitorii conducĕtorĭ ai stupinelorŭ de modelŭ ce se vorŭ înfiinţa, au a cerceta unulŭ din cursurile numite mai susŭ şi au sĕ dovedéscă, că suntŭ în stare a tracta raţionalŭ cultura albinelorŭ (după Dzirzon — Berlepsch). — Insciinţărĭ mai de aprópe vorŭ urma la timpulŭ sĕu.

5.) Conducĕtorulŭ arată şi descrie mai multe planurĭ, după carĭ se potŭ face diferite *stupinĭ;* spune condiţiile, carĭ trebue sĕ le aibă loculŭ unde aşedămŭ stupina: posiţia, modulŭ aşedării etc. In casurĭ de lipsă va da conducĕtorulŭ esplicaţiunĭ şi sfaturĭ speciale.

6.) Fiitorulŭ *îngrijitorŭ* alŭ stupinei principale s'a angageatŭ şi acuma învéţă mai ântêiu ceva măsăritŭ.

7.) Secţiunea se va *uni cu reuniunea provincială de albinăritŭ* şi va ceti pe lângă diarulŭ apisticŭ »de Gravenhorst şi organulŭ numitei reuniunĭ.

Către pomologii şi iubitorii de póme ai comitatului Braşovŭ!

Secţiunea pomologică din Braşovŭ va ţiné Vinerĭ, 17 (29) l. c. la 10 óre a. m. în sala sfatului o *adunare publică*, la care sĕ invită, afară de membrii secţiunei, toţĭ proprietarii de pometurĭ şi iubitorii culturii pómelorŭ, din locŭ şi jurŭ. La ordinea dilei este în loculŭ întâiu o *prelegere ţinută de d-lŭ Martin Horvath* din Crizbavŭ despre *„diferitele soiurĭ de póme"*. Prelegerii 'i va servi ca basă unŭ asortimentŭ mai mare de póme iernatice; acestea se vorŭ arĕta, se vorŭ descrie şi se vorŭ gusta. — Mai departe se vorŭ pune la desbatere nesce întrebărĭ pomologice de importanţă generală.

Braşovŭ, 13 (25) Ianuarie 1886.

Direcţiunea secţiunei.

Mulţămite publice.

I. Eforia scolară a foştilorŭ grăniţerĭ, compag. II, din fostulŭ regimentŭ românŭ I de graniţă, esprimă mulţămită publică tuturorŭ acelorŭ pré stimaţĭ şi marinimoşĭ domnĭ — carĭ ne-au donatŭ cărţĭ pentru înavuţirea şi înmulţirea bibliotecei scólei nóstre — îndeosebĭ generósei D-şóre *Lucreţia Munteanu*, la a cărei stăruinţă amŭ primitŭ pentru biblioteca scolară următórele donurĭ:

Dela Domnii: Ioanŭ Stoicescu, advocatŭ în Craiova, (România) 24 volume în limba francesă: »Biblioteque des écoles. Constantinŭ Lipanŭ maiorŭ în regimentulŭ de infanteriă în Têrgu-Jiu 10 opurĭ preţióse. Nicolae N.., căpitanŭ în regimentulŭ de infanteriă în Têrgu-Jiu, 2 volume. Victorŭ Nestorŭ magistr. în Têrgu-Jiu 4 broşurĭ deosebite. Basiliu Craiu grefierŭ la Trib. în Têrgu-Jiu unŭ opŭ preţiosŭ Titu D. Frumuşanŭ advocatŭ Têrgu-Jiu 20 diferite volume. Constantinŭ Hurezanu subprefectŭ de plasa, Jiu, 5 lei noi. Nicolae Popoviciu proprietarŭ 5 lei noi.

Priméscă decĭ cu toţii mulţămita nóstră cea mai sinceră pentru marinimósele donurĭ în preţŭ de peste 120 lei, ce pe acéstă cale li-o împărtăşimŭ cu recunoscinţă.

II. Eforia scolară a foştilorŭ grăniţerĭ românĭ a comp. II din regimentulŭ românŭ I de graniţă esprimă mulţămită publică generósei D-şóre *Emilia Romanu* din Haţegŭ, care a donatŭ pentru biblioteca scólei nóstre următórele cărţĭ: 1. Catechismŭ edatŭ în Blaşiu 1857. 2. Educaţiunea în scólă şi acasă de Michaelŭ Velceanu, Sibiiu 1877. 3. Statutele băncei de asigurare »Transilvania«. 4. Istoria Ungariei pentru scólele poporale de Dr. Nicolae Popŭ, Braşovŭ 1877. 5. Istoria pentru începutulŭ Românilorŭ în Dacia de Petru Maiorŭ. Buda 1812. 6. Eutropii breviarium romanae historiae Claudiopoli 1800. 7. Amiculŭ scólei de Visarionŭ Romanŭ 1860.

Priméscă decĭ sincera nóstră mulţămită, ce pe acéstă cale i-o împărtăşimŭ ca recunoscinţă.

Din şedinţa eforiei scolare grăniţărescĭ de reuniune ţinută în Haţegŭ la 8 Ianuariu 1886 st. n.

George Ciuciu preşedinte. — *Nicolae Sânzianŭ* secretarŭ.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ »Gaz. Trans.«)

ATENA, 26 Ianuariu. — Ministrulŭ-preşedinte Delyannis a conferitŭ cu regele, care a declaratŭ, că împărtăşesce simţĕmintele naţiunei şi că atitudinea sa şĭ-o va conforma atitudinei guvernului grecescŭ, deórece şi elŭ — regele — este Elinŭ. Numeróse meetingurĭ se ţinŭ esprimându-se în contra pasului colectivŭ alŭ puterilorŭ şi provocândŭ pe ministrulŭ-preşedinte Delyannis sĕ stăruéscă şi mai departe pentru causa naţională.

LONDRA, 26 Ianuariu. — In camera comunelorŭ comunică guvernulŭ, că rĕspunsulŭ Greciei la nota colectivă a puterilorŭ europene, care cerea desarmarea, nu l'a primitŭ încă.

DIVERSE.

Numĕrulŭ fatalŭ 13. — Anulŭ trecutŭ cu ocasiunea visitei ce o făcu colericilorŭ din Aranjuez, regele Alfonso alŭ Spaniei prândea la palatŭ cu suita sa. De abia se puseră la mésă şi una din persóne cerŭ sĕ se retragă. Neapĕratŭ fiă-care voi sĕ afle că pentru ce, şi cu cea mai mare naivitate aceea persónă rĕspunse, că se retrage pentrucă erau trei-spre-dece la mésă, ceea ce era esactŭ. Regele rîse multŭ de acestŭ incidentŭ şi insistă ca nimenĭ sĕ nu plece dela mésă. Apoi totŭ rîdêndŭ, se întórse spre ducele de Las Castillejos, fiulŭ generalului Primŭ, adjutantulŭ generalului Pavia, şi îi dise: „Insemnéză numele persónelorŭ presente, pentru ca sĕ putemŭ verifica décă acéstă credinţă este adevĕrată; suntŭ curiosŭ sĕ sciu, care dintre noi va muri în cursulŭ anului,« adăugă elŭ cu obicĭnuita-i veseliă. Din cei trei-spre-dece óspeţĭ elŭ murì celŭ dintêiu. Cu acéstă ocasiune, sĕ reamintimŭ cuvintele unui mâncăciosŭ plăcutŭ şi cu minte. Elŭ dicea: „A fi trei spre-dece la mésă nu este o nenorocire decâtŭ numai atuncĭ, când n'o fi de mâncare decâtŭ numai pentru douĕ-spre-dece persóne.

***

Unŭ deputatŭ teribilŭ. — Din Roma se scriu următórele: Triumfurele deputatului Sbarbaro nu mai încetéză, cu tóte că deja duoi numerĭ din diarulŭ sĕu, „Penna« s'au confiscatŭ. Sbarbaro călătoresce întréga Italiă, şi în totŭ loculŭ îlŭ primesce poporulŭ cu entusiasmŭ, şi improviséză ovatiunĭ demonstrative pentru elŭ. Sbarbaro ţine cuvêntărĭ înfricoşate, de pe balcóne şi în petrecerĭ, contra guvernului actualŭ şi a politicei sale. Noulŭ tribunŭ în scrisŭ şi în vorbe vestesce, că intenţionéză a forma o nouĕ partidă, voesce a funda o „Nuova Italia,« care se va lupta contra statului modernŭ italianŭ şi contră demoralisării parlamentului. Guvernulŭ nu scie ce sĕ încépă contra acestei mişcărĭ. („Penna" pretinde a avé 150,000 de abonaţĭ). Diarulŭ „Pungolo" află, că prinsulŭ ministru Depretis, ar fi începutŭ pertractărĭ cu Sbarbaro. E în interesulŭ guvernului de a-lŭ face sĕ tacă.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.

Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 25 Ianuariu st. n. 1886.

Rentă de aurŭ 4%	101 10
Rentă de hârtiă 5%	92 85
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	152.00
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	98.60
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	127 —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	112 50
Bonurĭ rurale ungare	103 75
Bonurĭ cu cl. de sortare	103 75
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	103 75
Bonurĭ cu cl. de sortare	103 75
Bonurĭ rurale transilvane	103.80
Bonurĭ croato-slavone	103 75
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98.25
Imprumutulŭ cu premiu ung.	117 50
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	123.25
Renta de hărtiă austriacă	84 10
Renta de arg. austr.	84.25
Renta de aurŭ austr.	112 25
Losurile din 1860	140 40
Acţiunile băncel austro-ungare	869 —
Act. băncel de creditŭ ung.	304 00
Act. băncel de creditŭ austr.	297.60
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.94
Napoleon-d'orĭ	10.01 1/2
Mărcĭ 100 împ. germ.	61 95
Londra 10 Livres sterlinge	126.35

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 11 Ianuariu, st. v. 1886.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	87	88
Renta rom. amort. (5%)	92 1/4	93 1/2
» convert. (6%)	85	86
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	30	32
Credit fonc. rural (7%)	101	101 1/2
» „ „ (5%)	83	84 1/1
» » urban (7%)	95	98
» » » (6%)	88	89
» » » (5%)	80	81
Banca naţională a României	1111	1130
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Naţională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	16.	16 1/2
Bancnote austriace contra aurŭ	2.01	2.04

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 26 Ianuariu st. n. 1886

Bancnote românescĭ	Cump.	8.56	Vênd.	8.61
Argint romănesc	»	8.50	»	8.55
Napoleon-d'orĭ	»	9 98	»	10 02
Lire turcescĭ	»	11.26	»	11.36
Imperialĭ	»	10.22	»	10 32
Galbenĭ	»	5 88	»	5.94
Scrisurile fonc. »Albina«	»	100.—	»	101.—
Ruble Rusescĭ	»	122. 3/2	»	124.—
Discontulŭ	»	7—10 % pe anŭ.		

Numere singuratice à 5 cr. din „Gazeta Transilvaniei“ se potŭ cumpĕra în tutungeria lui I. GROSS.

Nro. 434 - 1886. 3 - 3.

Publicaţiune!

Conformŭ punctului 3 din art. de lege XXVII ex 1880 se provócă atâtŭ cei indigenĭ câtŭ şi cei strĕinĭ locuitorĭ în Braşovŭ, carĭ sunt obligaţĭ la solvirea taxei pentru eliberarea de miliţie, ca sĕ arate subscrisului magistratŭ pănă la finea lunei Fevruarie a. c. posiţiunea de cetăţianŭ, locuinţa, numele şi locuinţa dătătorului de lucru, numele cercului de asentare resp. a acelei comune, unde din causa unui motivŭ au fostŭ eliberaţĭ de serviciulŭ armatei permanente séu acelei pentru apĕrarea ţĕrei, mai departe, anulŭ decândŭ se computā eliberarea, şi în fine sĕ'şĭ documenteze suma contribuţiunilorŭ directe, măsurate pentru anii trecuţĭ.

Recerutele liste de fasionare sĕ potŭ procura în decursulŭ órelorŭ de oficiu din localu conscrierei militare, uliţa Căldărarilorŭ Nro. 519-a, etagiulŭ I.

Braşovŭ, 12 Ianuariu 1886.

Magistratulŭ orăşenescŭ.

Anunţămŭ acelorŭ onoraţĭ cetitorĭ, carĭ vorŭ binevoi a se aboná la fóia nóstră de aicĭ încolo că avemŭ încă în reservă numerĭ dela începutulŭ anului 1885, prin urmare potŭ sĕ aibă colecţiunea întrégă.

Administratiunea »Gaz. Trans.»

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	—	7.45	—
Predealŭ (	—	—	12.50	—
(	—	—	1.09	—
Timişŭ	—	—	1.40	—
Braşovŭ (	—	—	2.27	—
(	6.22	—	2.55	—
Feldióra	7.01	—	3.38	—
Apatia	7.33	—	4.17	—
Agostonfalva	8.01	—	4.47	—
Homorodŭ	8.45	—	5.42	—
Haşfaleu	10.10	—	7.37	—
Sighişóra (	10.29	—	8.01	—
(	10.39	—	8.21	—
Elisabetopole	11.19	—	9.05	—
Mediaşŭ	11.54	—	9 43	—
Copsa micā	12.12	—	10.02	—
Micăsasa	12.56	—	6.20	—
Blaşiu	1.30	—	6.59	—
Crăciunelŭ	1.45	—	7.15	—
Teiuşŭ	2.11	—	7.43	—
Aiudŭ	2.55	—	8.29	—
Vinţulŭ de susŭ	3.17	—	8.55	—
Uióra	3.24	—	9.04	—
Cucerdea	3.31	—	9.12	—
Ghirisŭ	4.09	—	10.23	—
Apahida	5.36	—	12.32	—
Cluşiu (	5.56	—	12.59	—
(	6.08	—	—	8.00
Nedeşdu	6.29	—	—	8.34
Ghirbĕu	6.45	—	—	8.59
Aghirişŭ	7.00	—	—	9.34
Stana	7.26	—	—	10.16
Huiedinŭ	7.48	—	—	11.04
Ciucia	8.28	—	—	12 17
Bucia	8.47	—	—	12.47
Bratca	9.06	—	—	1.21
Rév	9.26	—	—	2.05
Mező-Telegd	10 01	—	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	10.20	—	—	3.39
Várad-Velinţe	10.30	—	—	3.55
Oradia-mare (	10.37	—	—	4.05
(	10.51	—	10.37	—
P. Ladány	12.37	—	12 59	—
Szolnok	2.58	—	4.45	8.22
Buda-pesta	6 00	—	10.05	10.30
Viena (	6.35	—	10.50	—
(	3.00	—	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ omnibus	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	—	—	—	—	—
Budapesta	6.47	—	3.15	6.20	8.00
Szolnok	10.37	—	7.29	9.11	11.40
P. Ladány	1.44	—	8.27	11.26	2.31
Oradea mare	5.33	—	—	1.28	—
Várad-Velencze	—	—	9.45	2.00	
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	2 11	—
Mező-Telegd	—	—	10.28	2.34	—
Rév	—	—	11.36	3.18	—
Bratca	—	—	12.10	3.41	—
Bucia	—	—	12.43	4.01	—
Ciucia	—	—	1.31	4.26	—
Huiedin	—	—	2.56	5.08	—
Stana	—	—	3.29	5.27	—
Aghiriş	—	—	4.00	5.50	—
Ghirbĕu	—	—	4.18	6.02	—
Nedeşdu	—	—	4.36	6.24	—
Cluşiu (	—	—	5.05	6.43	—
(	12.05	—	—	7.03	—
Apahida	12.31	—	—	7.26	—
Ghiriş	2.16	—	—	8.51	—
Cucerdea (	3.12	—	—	9.31	—
(	3.32	—	—	9.43	—
Uióra	3.41	—	—	9.51	—
Vinţulŭ de susŭ	3.50	—	—	9.58	—
Aiudŭ	4.25	—	—	10.24	—
Teiuşŭ	4.50	—	—	10.44	—
Crăciunelŭ	5.41	—	—	11.28	—
Blaşŭ	6.02	—	—	11.44	—
Micăsasa	6.40	—	—	12.18	—
Copşa mică	7.00	—	—	12.36	—
Mediaşŭ	—	—	—	1.22	6.01
Elisabetopole	—	—	—	1.56	6.40
Sigişóra	—	—	—	2.34	7.20
Haşfaleu	—	—	—	3.02	8.01
Homorod	—	—	—	4.41	10.05
Agostonfalva	—	—	—	5.30	11.02
Apatia	—	—	—	6.03	11.3
Feldióra	—	—	—	6.35	12.14
Braşovŭ (	—	—	—	7.14	1.09
(	—	—	—	—	1.50
Timişŭ	—	—	—	—	2.48
Predealŭ (	—	—	—	—	3.23
(	—	—	—	—	4.56
Bucurescĭ	—	—	—	—	9.40

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiuşŭ	11.09	—	3.56
Alba-Iulia	11.46	—	4.27
Vinţulŭ de josŭ	12.20	—	4.53
Şibotŭ	12.52	—	5.19
Orăştia	1.19	—	5.41
Simeria (Piski)	1.48	—	6.08
Deva	2 35	—	6.39
Branicĭca	3.04	—	7.04
Ilia	3.36	—	7.29
Gurasada	3.50	—	7.41
Zam	4.25	—	8.12
Soborşin	5.09	—	8.49
Bĕrzova	5.56	—	9.29
Conopŭ	6.18	—	9.49
Radna-Lipova	6.57	6.14	10.23
Paulişŭ	7.12	6.30	10.37
Gyorok	7.27	6.47	10.52
Glogovaţŭ	7.56	7.17	11.18
Aradŭ	8.10	7.32	11.32
Szolnok (	2.39	12.00	4 53
(	3.16	12.14	5.10
Budapesta	7.10	2.10	8.16
Viena	—	8.00	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ omnibus
Viena	11.00	7.15	—
Budapesta	8.05	1.45	8.10
Szolnok (	11.02	3.44	11.40
(	11.12	4.02	12 00
Aradŭ	3.37	7.53	5.25
Glogovaţŭ	4.13	—	6.19
Gyorok	4.38	—	6.46
Paulişŭ	4.51	—	7.00
Radna-Lipova	5.10	—	7.23
Conopŭ	5.38	—	7.51
Bĕrzova	5.57	—	8.10
Soborşin	6.42	—	5.58
Zam	7.14	—	9.28
Gurasada	7.43	—	9.56
Ilia	8.01	—	10.17
Branicĭca	8.21	—	10.38
Deva	8.47	—	11.05
Simeria (Piski)	9.05	—	11.23
Orăştiă	10.10	—	12.24
Şibotŭ	10.43	—	12.53
Vinţulŭ de josŭ	11.04	—	1.22
Alba-Iulia	11.19	—	1.40
Teiuşŭ	12 05	—	2.24

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	12.55	8.25
Aradulŭ nou	6.25	1.21	8.36
Németh-Ságh	6.50	1.46	8.54
Vinga	7.19	2.18	9.13
Orczifalva	7.38	2.36	9.25
Merczifalva	7.56	2.53	9 36
Timişóra	8.42	3.40	10.06

Simeria (Piski) Petroşenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Simeria	6 30	11.50	2.23
Streiu	7.05	12.27	3.00
Haţegŭ	7.53	1.19	3.49
Pui	8.46	2.10	4.40
Crivadia	9.33	2.57	5.28
Baniţa	10.11	3.35	6.07
Petroşenĭ	10.43	4.04	6.39

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	6.07	12.25	5.00
Merczifalva	6.40	1.16	5.50
Orczifalva	6.51	1.34	6.07
Vinga	7.08	2.04	6.32
Németh-Ságh	7.23	2.25	6.53
Aradulŭ nou	7.40	2.54	7.24
Aradŭ	7.50	3.10	7.40

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.
Petroşenĭ	6 49	9.33	5 28
Baniţa	7.27	10.14	6.08
Crivadia	8.06	10 54	6.45
Pui	8.50	11.37	7.35
Haţegŭ	9.31	12 17	8 02
Streiu	10.16	12.58	8.44
Simeria	10.53	1,35	9.15

Tipografia *ALEXI* Braşovŭ.